

מנה בנת

שינוי הדף היומי בדוך קצרו

לע"נ הרב שמואל יצחק בן רבי
יום טוב ליפמן שטרן זצ"ל
הערות והנצחות טל' 0548449853 או מייל
MABADAF12@GMAIL.COM

סוכה יא-יז גליון 81 פרשת דברים תשפ"א

רב, ורב יבאר שמדובר שחתך בלא שניכר חיתוכם מהמחובר, אך מהברייתא הראשונה קשה לדעת רב.

לכאורה נחלקו בזה תנאים ששנינו שאם עבר וליקט את ענבי ההדס ביו"ט, לר"ש בן יהוצדק פסול ולחכמים כשר, ואם נאמר שלכו"ע לולב צריך אגד ולומדים לולב מסוכה לענין פסול תעשה ולא מן העשוי, וא"כ נחלקו שלחכמים הקציצה נחשבת לעשייה, ולר"ש בן יהוצדק לא אומרים בסוכה ולולב שהקציצה או הלקיטה תחשב לעשייה, אך יש לדחות שבסוכה לכו"ע לא אומרים שהקציצה נחשבת לעשייה, ונחלקו רק בלולב האם לומדים מסוכה, שלחכמים לא לומדים לולב מסוכה, ולר"ש לומדים לולב מסוכה, וללישנא בתרא אם נאמר שלולב צריך אגד ודאי יש ללמוד לולב מסוכה, אך נחלקו שלר"ש לולב צריך אגד ולחכמים אינו צריך אגד, ונחלקו בזה תנאים ששנינו בברייתא שלת"ק לולב כשר בין אגוד בין שאינו אגוד, ולר"י יהודה כשר רק אגוד, שלומדים גזירה שווה לקיחה לקיחה מאגודת אזוב, שנאמר **ולקחתם אגודת אזוב**, ובלולב כתוב **ולקחתם ביום הראשון**, וכמו שבאזוב הוא באגודה כך בלולב ולרבנן לא לומדים לקיחה מלקיחה, והברייתא שאומרת שלולב מצוה לאגדו ואם לא אגדו כשר, היא לא כר' יהודה שלדעתו פסול ללא אגד, ולכאורה גם לרבנן אין מצוה בזה, ויש לומר שגם לרבנן יש מצוה באגד שנאמר **זה קלי ואנוהו שיש להתנאות לפניו במצוות**.

לר"ל מה שדבר המקבל טומאה פסול, לומדים מהפסוק **ואד יעלה מן הארץ שכמו שאד אינו מקבל טומאה והוא בא מהארץ**, כך סוכה היא רק במה שאינו מקבל טומאה וגידולו מהארץ, וזה מובן לר"א שלמד מהפסוק **בסוכות הושבתי שהכוונה לענני כבוד**, אך לר"ע שהיה סוכות ממש אין שייכות בין סוכה לאד, ור' דימי הביא שר' יוחנן למד מהפסוק **חג הסוכות תעשה לך** שסוכה היא כחגיגה שהיא דבר שאינו מקבל טומאה והיא גדלה מהארץ.

דף יב אך לכאורה ניתן ללמוד שכמו שחגיגה היא בעלי חיים כך סוכה תהיה כשירה מבעלי חיים, ורבין הביא שר' יוחנן למד מהפסוק **באספך מגרנך ומיקבך**, שהסוכה באה מפסולת גורן ויקב, אך קשה שנכשיר בגורן עצמו או יקב עצמו, אמר ר' זירא שכתוב **יקב** ולא שייך לסכך בו, ומקשה ר' ירמיה שניתן להעמיד את הפסוק ביין קרוש שבא משניר שדומה לעיגולי דבילה, ואמר ר' זירא שהיה לנו משהו ביד ור' ירמיה שבר את זה בגרזן, ורב אשי מבאר שכתוב **מגרנך** ולא גורן עצמו וכן מיקבך ולא מהיקב עצמו, ורב חסדא לומד מהפסוק בעזרא **צאו ההר והביאו עלי זית ועלי עץ שמן ועלי הדס ועלי תמרים ועלי עץ עבות**, ולכאורה הדסים הם עלי עץ עבות אלא הדס שוטה לסוכה והדס עץ עבות ללולב.

משנה אין מסככים בחבילות של קש או עצים או זרדים, ואם התיר את האגד כשירות, והכל כשר לדפנות. **גמרא** ר' יעקב אמר

סוכה יא-יז

דף יא בית נחשב אהל גם אם אינו גבוה י' כי הוא קבוע ואינו גרוע יותר מקינופות, וללישנא בתרא רב יהודה אמר בשם שמואל שמותר לישון בכילת חתנים בסוכה כי אין לה גג ואפילו גבוהה י', והקשו מהברייתא שנקליטים הם ב' עמודים וקינופות ד' עמודים ואם פרס על קינופות פסולה ועל נקליטין כשירה, ורק אם אין בהם י', ומשמע שבגבוהים י' פסול אף שאין גג, ויש לחלק שנקליטין הם קבועים אך אינם נחשבים קבועים כקינופות לפסול בפחות מ' אך לעומת כילה הם נחשבים קבועים, ורבה בר רב הונא סובר שמותר לישון בכילה בסוכה גם כשיש לה גג והיא גבוהה י', וזה כדעת ר' יהודה שאהל עראי אינו מבטל אהל קבע, שר' יהודה אמר שנהגו לישון תחת מיטה בסוכה בפני הזקנים, ורבה לא אמר הלכה כר' יהודה, שיתכן שר' יהודה הקל רק במיטה שהיא עשויה לשימוש על גבה אך כילה יהיה חמור יותר כי היא עשויה להאהיל תחתיה, וחידש רבה שטעמו של ר' יהודה שאהל עראי לא מבטל אהל קבע ואין הבדל בין מיטה לכילה.

משנה הדלה על הסוכה גפן דלעת או קיסוס וסיכך עליה פסולה, ואם הסכך הכשר רב יותר מהם או שקצצם כשירה, והכלל הוא שדבר שמקבל טומאה ואינו גדל בארץ פסול, ודבר שאינו מקבל טומאה וגידולו מהארץ מסככים בו. **גמרא** רב יוסף ישב לפני רב הונא ואמר, שאם קצצם כשירה, ורב הוסיף שצריך לנענע, אמר לו רב הונא ששמואל אמר את זה, והחזיר רב יוסף פניו ואמר האם אמרתי ששמואל לא אמר, יתכן שגם רב אמר וגם שמואל, אמר לו רב הונא שהתכוונתי שרק שמואל סובר את זה, אך לרב כשר גם בלי נענוע, כמו המעשה ברב עמרם חסידא, שהטיל תכלת לבגד אשתו, וכשתלה לא חתך את ראשי החוטים, ורב חייא בר אשי אמר לו שרב אומר שחותכם והם כשרים, א"כ רואים שהקציצה נחשבת לעשייה, וגם כאן קציצת הגפן נחשבת לעשייה, אך לכאורה גם שמואל סובר שהקציצה נחשבת לעשייה, שהוא שנה בשם ר' חייא שאם הטיל ציצית לב' כנפות יחד ואחר כך חתך את ראשי החוטים כשרה, ומשמע שקשר ואח"כ חתך, ויש לדחות שחותך ואח"כ קושר והחידוש הוא **עמוד ב** שלא אומרים שיש דין שיהיה כנף בעת הכנסת החוטים, ויש ברייתא שאומרת שאם תלה את החוטים ולא חתך את ראשי החוטים פסולים ומשמע שפסול לעולם, ורב יבאר שפסול רק עד שיחתכו, אך לדעת שמואל פסול לעולם, וכן אמר רב מתנה בשמו, או שרב מתנא אמר שהיה מעשה אצלו והוא שאל את שמואל והוא פסל, אך ישנה ברייתא שאומרת בפירוש שאם תלה החוטים ואח"כ חתך את ראשיהם פסול, ויש עוד ברייתא לענין סוכה, שנאמר **תעשה** ולא מן העשוי, ולכן הדלה עליה את הגפן את הדלעת או הקיסוס וסיכך עליהם פסול, ואם מדובר שלא קצץ לא צריך להגיע לפסול של תעשה ולא מן העשוי אלא פסול מצד מחובר, וא"כ מדובר שקצץ, ובכ"ז פסול, ולא כדעת

ששמע מר' יוחנן, בדין משנתינו, ובדין חוטט בגדיש, באחד הוא ביאר שהטעם הוא שמא יעשה אוצר, ובאחד משום תעשה ולא מן העשוי, אך אינו יודע במה הטעם משום אוצר ובמה הטעם משום עשייה בפסול, ור' ירמיה אומר שיש להוכיח ממה שר' חייא בר אבא אמר בשם ר' יוחנן, שאין מסככים בחבילות קש עצים או זרדים שלפעמים אדם בא עם חבילתו על כתיפו ומניחה על סוכתו, ואח"כ חושב עליה לסכך, והתורה אמרה תעשה ולא מן העשוי, וא"כ משמע שהדין של חוטט הוא בגלל תעשה ולא מן העשוי, ור' יעקב לא שמע את דברי ר' חייא בר אבא, ורב אשי מקשה שבפסול חבילי קש יש גם פסול של תעשה ולא מן העשוי, וכן בחוטט בגדיש יש פסול גזירת אוצר גם כשהניח לכתחילה לשם סוכה, ור' יוחנן דייק שאצלינו כתוב אין מסככים משמע רק לכתחילה עמוד ב בגלל גזירת אוצר אך מדאורייתא כשר, ובחוטט בגדיש נאמר אינה סוכה משמע שאפילו בדיעבד פסול מדאורייתא.

רב יהודה אומר בשם רב שאם סיכך בבית יד של חץ בשל זכרים כשר ובשל נקיבות פסול שהוא מקבל טומאה, ובזכרים החידוש הוא שלא גוזרים משום נקיבות, ובנקיבות החידוש הוא שזה נחשב בית קיבול אף שהוא עשוי למלאות.

ר' יוחנן אומר שהמסכך באניצי פשתן פסול, ובהוצני פשתן כשר, ובהושני פשתן אינו יודע מהו, והסתפקה הגמ' האם הושני הוא פשתן שהודק אך לא נופץ, אך שרוי ולא הודק הוא הוצני, וכשר, או ששרוי ולא הודק גם כלול בהושני.

רב יהודה אמר שבמיני ירקות שושי ושווצרי מסככים, ולאביי רק בשושי מסככים אך לא בשווצרי,

דף יג שמחמת ריחם הרע הוא יוצא מהסוכה.

רב חנן בר רבא אומר שמסככים בהיזמי והיגי שהם מיני סנה, ולאביי מסככים בהיזמי אך לא בהיגי כיון שעליהם נושרים הוא יוצא מהסוכה.

רב גידל אמר בשם רב שמסככים ביוצא מהדקל, ואף שהוא אגוד אינו נחשב אגד שהוא בידי שמים, ואף שאוגדו בצד השני אגד אחד אינו נחשב אגד, וכן שנו בברייתא שמסככים בקנים ודוקרנים, ולכאורה פשוט שמסככים בקנים, אלא מדובר בקנים של דוקרנים ומסככים בהם,

רב חסדא אומר בשם רבינא בר שילא, שיוצאים ידי חובת מרור במרור של אגם, אך קשה שלענין אזור שנינו שאזוב יון פסול, וכן אזור כוחלי וכן אזור מדברי או רומי, וכן כל אזור שיש לו שם לואי, ואביי מחלק שמה שהיה לו שם אחר קודם מתן תורה והתורה מקפידה עליו א"כ פסול בשם לואי, אך מרור של אגם לא היה להם שינוי שם כלל קודם מתן תורה, ורבא מחלק שמרור זה הוא מרור רגיל אלא שקוראים לו כך כי הוא מצוי באגם,

רב חסדא אומר שאגד של אחד אינו אגד, ושל ג' הוא אגד לכו"ע, ובשל שנים נחלקו, ששנינו שלת"ק מצוות אזור בפרה אדומה הוא בג' קלחים שיש בהם ג' גבעולים, ולר' יוסי ג' גבעולים ושישאר שנים ואם נגדמו צריך שישאר כל שהוא, ולכאורה אם צריך שישאר שנים א"כ לר' יוסי מספיק שנים בתחילה וג' הוא רק למצוה, וא"כ לת"ק ג' מעכב, אך ישנה ברייתא מפורשת שלר' יוסי אזור שהיה בתחילה ב' ונשאר א'

פסול, וכשר רק אם יש ג' בתחילה, וא"כ צריך לומר שלר' יוסי ג' לעכב, ולת"ק ג' הוא רק למצוה, ומה ששנינו שאזוב שתחילתו ב' ושיריו אחד כשר, ופסול רק כשתחילתו ושייריו אחד, וקודם כתוב ששיריו א' כשר עמוד ב יש לבאר שפסול בתחילה רק כשיש א' כשייריו.

מרימר אומר שמסככים בחבילות קנים של סורא, כיוון שהם נאגדים רק למנין.

ר' אבא אומר שצריך שעושים מענפי ערבות אם התיר את הקשר העליון שלהם כשר, ורב פפא אומר שיתיר גם את האגד התחתון, ולרב הונא בר רב יהושע אין צורך להתיר את התחתון, שזה אגד שאינו עשוי לטלטלו, ואין שמו אגד.

שמואל אומר שירקות שיוצאים בהם למרור, מביאים את הטומאה אך אינם חוצצים מטומאה, והם פוסלים בסוכה כשיעור אור כיון שכשהם מתיבשים הם נפרכים ונופלים זה נחשב כאילו אינם.

ר' אבא אמר בשם רב הונא שהבוצר ענבים לעשות יין אין להם דין ידות, ורב מנשיא בר גדא אמר בשם רב הונא שהקוצר לסכך אין לו ידות, ולדבריו כל שכן שהבוצר ליין אין לו ידות שאינו רוצה שהיד ימצוץ את היין, אך לר' אבא יתכן שלסכך יהיה ידות כי הוא רוצה שיתקומו בסכך כדי שלא יתפזר, ולכאורה בקוצר לסכך זה תלוי במחלוקת תנאים, ששנינו שענפי תנאים או ענבים או תמרים שיש בהם פירות וכן קשים שיש בהם שבלים, אם הפסולת מרובה על האוכל כשר, ואם לא פסול, ולאחרים צריך שהקשים יהיו מרובים גם על הידות, ולכאורה נחלקו האם הידות מצטרפים לאוכלים או לא, ר' אבא ודאי יסבור שזה מחלוקת תנאים, אך ר' מנשיא יכול לומר שלכו"ע הקוצר לסכך אין לו ידות, ונחלקו בברייתא כשקצצם לאכילה ונמלך לסכך בהם, ורבנן סוברים שכיון שנמלך לסיכוך בטלה מחשבתו, אך קשה ששנינו לגבי כלים

דף יד שהם יורדים לטומאה במחשבה, אך הם עולים מטומאתם רק בשינוי מעשה, ומעשה מוציא ממעשה וממחשבה, ומחשבה אינה מוציאה לא ממעשה ולא ממחשבה, ואין לחלק שרק לגבי חשיבות כלי לא מועיל מחשבה, אך לענין יד שזה צורך אכילה יורד במחשבה וגם עולה במחשבה, שהרי שנינו שידות האוכלים שבססם בגורן נטהרו, וזה מובן רק למ"ד שבססם הוא התרת האגד וזה כמו מחשבה אך אם נאמר שבססם הכוונה לדישה ממש א"כ גם ביד צריך מעשה להוציאו מדין יד, ויש לומר שגם בסכך כשנמלך מדובר שהוא דשם כשנמלך לסכך בהם, ואחרים פסלו כר' יוסי שמטמא גם בבססן, אך לכאורה ר' יוסי טימא רק בגורן, כמו שאמר ר"ל שהידות ראויים כדי להקל להפוך את השבלים במלגז, אך בענפי פירות הידות לא ראויים כלל, ויש לומר שהם מקילים כשסותר הסכך להחזיקם בקשים שלהם.

ר' יוחנן למד בססן בגורן בססן ממש, ור"א למד שהתיר אגדם, ולדבריו מובן מדוע ר' יוסי טימא, ולר' יוחנן שבססן ממש ר' יוסי טימא שעל ידיהם קל יותר להפכם בעתה במלגז, ר"א אומר שתפלתם של צדיקים נמשלה לעתר שכמו שהעתר מהפך התבואה ממקום למקום, כך תפילת צדיקים מהפכת מדת הקב"ה מאכזריות לרחמנות.

נטל אחת, ויש לבאר שלב"ש אף שמנענע כשר רק אם נטל אחת מבינתים, אך לפ"ז דברי ר"מ שרק נוטל אחת מבינתים הם רק לב"ש, ויש לומר שהוא יסבור שלא נחלקו בזה ב"ש וב"ה, אך לפ"ז ר"מ ור' יהודה כאן חולקים כמו במשנה לעיל אם יש גזירת תקרה, ור' יוחנן מבאר שבמשנה של נסרים נחלקו בנסרים משופין אם יש גזירת כלים, אך קשה שרב אמר לעיל שסיכך בחיצים זכרים כשר ולא גזרו משום נקיבות, א"כ לדבריו לא נגזרו נסרים משופים בגלל כלים, וא"כ בשתי המשניות נחלקו בגזירת תקרה ור' יהודה בא לומר במשנה זו לר"מ שמה שאסרת בנסרים זה רק סברת ב"ש, וב"ה לא גוזרים, אך זה מוכן רק לרב שנחלקו ביש בהם ד' שר"מ גזר גזירת תקרה ור' יהודה לא גזר, אך קשה לשמואל שביש בהם ד' פסול לכו"ע, ויש לבאר שנחלקו איך מבטלים שם תקרה שלב"ש צריך נענוע ונטילה ולב"ה מספיק דבר אחד.

משנה מי שקירה את סוכתו בשפודים או בארוכות המיטה כשר אם יש ריוח ביניהם כמותם, מי שחטט בגדיש לעשות לו סוכה אינה סוכה. **גמרא** רב פפא מתיר בפרוך כעומד, ורב הונא בר רב יהושע אוסר, ולכאורה קשה לשיטתו מבמשנה שנינו שאם יש ריוח כמותם כשירה, ורב הונא יבאר שהכוונה בנכנס ויוצא, **עמוד ב** אך לכאורה אפשר לצמצם ויהיה פרוץ כעומד, ורב אמי מעמיד שהוא מעדיף, ולרבא גם בלי מעדיף יש לומר שאם היו נתונים שתי נותנן ערב ואם היו ערב נותן עליהם שתי.

משמע במשנה שארוכות המיטה פסולות, ולכאורה מוכח מזה כדברי רב אמי בר טביומי שהמסכך בבלאי כלים פסול, אך יש לדחות שמדובר כאן כדברי רב חנן בשם רבי בארוכה וב' כרעים, וכן בקצרה וב' כרעים,

דף טז שנינו שלר"א מיטה נטמאת כשהיא מחוברת וגם נטהרת מחוברת, ולחכמים גם נטמאת אברים וכן נטהרת אברים, וביאר רב חנן שמדובר בארוכה וב' כרעים וכן קצרה וב' כרעים, והן ראויים לסמכם על הכותל ולשבת עליהם ולמתוח חבלים.

אביי מבאר בדברי רב אמי שסיכך בבלאי כלים פסולה והיינו מטלניות שאין בהם ג' על ג' שאינם ראויים לא לעניים ולא לעשירים, וכן שנו בברייתא שמחצלת של שיפה ושל גמי לא מסככים בשיירה אף שנפחתו מהשיעור, ומסככים במחצלת קנים גדולה ובקטנה לא מסככים, ולר"א היא מקבלת טומאה ולא מסככים בה.

רב הונא אומר שהחוטט בגדיש פסול רק כשלא היה חלל טפח לאורך ז' טפחים, אך אם היה חלל טפח לאורך ז' כשר, וכן שנינו בברייתא שהחוטט בגדיש לעשות סוכה אינה סוכה, ובמשנה כתוב שאינה סוכה, ויש לחלק שבברייתא מדובר שיש בה חלל טפח, וללישנא בתרא הקשו מהמשנה על הברייתא ורב הונא תירץ שביש חלל טפח במשך ז' כשרה ואם אין חלל פסולה.

משנה מי שמשלשל את הדפנות מהסכך לקרקע אם הגביה מהארץ ג' טפחים פסול, ואם מלמטה למעלה כשר אם גבוה י' טפחים, ולר' יוסי כשר גם אם עשה מלמעלה מלמטה מחיצה י' טפחים. **גמרא** ת"ק ור' יוסי נחלקו שלר' יוסי מחיצה תלויה מתירה, ולת"ק מחיצה תלויה אינה מתירה, ובעירובין שנינו שבור שבין ב' חצירות לא ממלאים ממנה בשבת אם לא עשה

משנה לר' יהודה מסככים בנסרים ור"מ אוסר, אם נתן נסר רחב ד' טפחים כשר אך לא ישן תחתיו, **גמרא** רב סובר שנחלקו בנסרים שיש בהם ד' שלר"מ גוזרים משום תקרה, ולר' יהודה לא גזרו, ובאין בהם ד' כשר לכו"ע, ולשמואל הם נחלקו באין בהם ד', וביש בהם ד' גם לר' יהודה פסול, ולכאורה באין בהם ג' הם ודאי כשרים כקנים, וביאר רב פפא שביש ד' פסול לכו"ע, ובאין בהם ג' כשר לכו"ע, ונחלקו מג' עד ד' שלר' יהודה לא גוזרים כי אין בהם שיעור מקום, ולר"מ גוזרים כיון שיצא מתורת לבוד, אך יש לדייק ששנינו בסיפא שלא יישן תחת הנסר שרחב ד', ולשמואל מוכן גם לר' יהודה שלא יישן תחתיו, אך לרב קשה מדוע לא יישן הרי לר' יהודה הוא סכך כשר, ויש לומר שהסיפא הוא לדעת ר"מ, ויש להוכיח ממה ששנינו שב' סדינים מצטרפים **עמוד ב** וב' נסרים לא מצטרפים, ור"מ אומר שנסרים כסדינים, ולשמואל שבד' פסול לכו"ע מוכן הלשון **מצטרפים**, דהיינו לפסול בד', אך לרב שנחלקו רק בד' א"כ אם יש בהם ד' הם לא צריכים צירוף ופחות מד' כשרים ככל קנים, ויש לומר שמדובר שיש בהם ד' והם מצטרפים לענין פסול ד' אמות מן הצד, ללישנא בתרא הקושיא היא שלשמואל מוכן שבשיש בהם ד' פסול לכו"ע, ומצטרפים היינו לפסול בד' אמות מהצד, ולרב מוכן רק לר"מ שהם מצטרפים לד' אמות מהצד אך לר' יהודה לא מצטרף לפסול כלל כי זה כמו קנים, וניתן לומר שר' יהודה נקט לשון מצטרפים אגב שאמר ר"מ מצטרפים, וישנה ברייתא כרב שאם סיכך בנסרים של ארז פחות מד' כשר לכו"ע, וביש בהם ד' לר"מ פסול ולר' יהודה כשר, ור' יהודה הביא מעשה שבשעת הסכנה הביאו נסרים שהיה בהם ד' וסיככו על מרפסת וישבו תחתם, ואמרו לו שאין להביא ראיה משעת הסכנה, ויש ברייתא כשמואל שאם סיכך בנסרים של ארז שיש בהם ד' פסול לכו"ע ופחות מד' לר"מ פסול ולר' יהודה כשר ור"מ מודה שאם יש בין נסר לנסר כמלא נסר שיכול להניח פסול ביניהם וכשר, ור' יהודה מודה שאם נתן עליה נסר שהוא רחב ד' כשרה אך לא ישנים תחתיו, ואם ישן תחתיו לא יצא.

לרב הונא אם הפך את הנסרים על צדם פסול, ולרב חסדא ורבה בר רב הונא כשר, וכשר"נ הגיע לסורא שאלוהו רב חסדא ורב בר רב הונא מה הדין בהפך על צדיהם, ואמר להם שפסולה שהם נעשו כשפודים של מתכת, אמר להן רב הונא לא אמרתי לכם שתסברו כמותי אמרו לו האם אמרת לנו טעם ולא הסכמנו, אמר להם רב הונא האם בקשתם ממני ולא אמרתי לכם, ולכאורה יש להוכיח ממה ששנינו שאם הסוכה אינה מחזיקה כשיעור ראשו ורובו ושולחנו, או שנפרץ בה פרצה כדי שהגדי עובר בריוח או שנתן עליה נסר רחב ד' טפחים אף שלא הכניס בה אלא ג' טפחים פסולה, ולכאורה מדובר בהפכה על צדה, ויש לדחות שמדובר שהניחה על פי הסוכה והכניס ג' בתוכה וטפח א' בחוץ הוא כפסל היוצא מהסוכה ודינו כסוכה.

דף טז **משנה** תקרה שהיא ללא מעזיבה ר' יהודה אומר שלב"ש סותר ומנענע את כולם וגם לוקח אחת מהקורות ומניח סכך במקומה, ולב"ה או מנענע או נוטל, ור"מ אומר שלכו"ע נוטל אחת ואינו מנענע. **גמרא** לב"ה נוטל או מנענע ואז אין פסול של תעשה ולא מן העשוי, אך לב"ש לא מוכן מדוע צריך ב' דברים שכבר בא' אין פסול תעשה, וגם אין גזירת תקרה אם

מחיצה י' טפחים בין מעל המים או קרוב למים אך שתהיה בתוך אוגנו של הבור, **עמוד ב** ולרשב"ג, לב"ש מלמעלה ולב"ה מלמטה, ור' יהודה אמר שהמחיצה שבין החצירות מספיקה כשהיא עוברת על הבור, ר' יוחנן אומר שר' יהודה ור' יוסי הם בשיטה אחת שמחיצה תלויה מתירה, אך יש לחלק שר' יהודה מקל לענין עירובי חצירות שזה מדרבנן, אך הוא לא יקל בסוכה דאורייתא, ויתכן שר' יוסי יקל רק בסוכה שהיא מצות עשה אך בשבת שהוא איסור סקילה הוא לא יקל, והמעשה שנעשה בציפורי הוא לא לדעת ר' יוסי אלא דעת ר' ישמעאל בנו, שרב דימי אמר שפעם שכחו ולא הביאו ס"ת מער"ש, ולמחרת פרסו סדינים על העמודים והביאו ס"ת וקראו בו, ופשוט שלא פרסו בשבת סדינים אלא שמצאו סדינים פרוסים.

רב חסדא אומר בשם אבימי שמחצלת ד' ומשהו מתירה בסוכה כדופן, ויתלה אותה באמצע פחות מג' למטה ופחות מג' למעלה ויש לבוד פחות מג', והחידוש הוא שאומרים לבוד משני הצדדים, ומה ששינונו בברייתא שמחיצת ז' ומשהו מתירה כדופן מדובר בסוכה גדולה, והחידוש הוא שמשלשלין דפנות מלמעלה למטה כר' יוסי.

רב אמי אומר שפס ד' ומשהו מתיר בסוכה כדופן, ויעמיד אותו פחות מג' לדופן ויש לבוד והחידוש בזה הוא ששיעור משך סוכה קטנה ז' טפחים.

דף יז משנה אם הרחיק את הסכך מהדפנות ג' טפחים פסולה, בית שנפחתה תקרתו וסיכך שם, אם יש מהכותל לסכך ד' אמות פסול ואם לא כשר, וכן חצר המוקפת אכסדרה או סוכה גדולה שהקיפוה בדבר שלא מסככים בו אם יש תחתיו ד' אמות פסול. **גמרא** המשנה מפרטת את כל המקרים, שאם היה כתוב רק את דין בית, היינו אומרים שרק בבית כשר פחות מד' כי המחיצות עשויות לבית, אך בחצר המוקפת אכסדרה היינו אומרים שלא מועיל פחות מד' אמות כיון שאין המחיצות עבור הסוכה, ואם היה כתוב את שני המקרים היינו אומרים שכשר בהם כי קורות הבית והאכסדרה הם דבר שמסככים בו, אך סוכה שהוקפה בדבר שאין מסככים לא נכשיר פחות מד' אמות, קמ"ל שגם בה כשר.

רבה אמר שמצא את תלמידי הישיבה שאמרו שאויר פוסל בג' טפחים, וסכך פסול פוסל בד' טפחים, ואמר להם שאויר ג' פסול כדברי המשנה שאם הרחיק את הסכך ג' טפחים מהדפנות פסול, א"כ נאמר שסכך פסול יפסול בד' אמות שהמשנה המשיכה שבית שנפחת וסיכך פסול רק אם יש שם ד' אמות, אמרו לו שרב ושמואל העמידו את המשנה רק מהצד שאומרים שהדופן עקומה, אמר להם רבה שאם יש סכך פסול פחות מד' ואויר פחות מג' כשר, ואם מילא את האויר בשפודים הוא פסול את הסוכה, ולא יתכן שהשפודים שהם קלים מהפסול של אויר יפסלו סוכה זו, ואמרו לרבה שגם לדבריו שפוסל בד' אמות נאמר שאם יש סכך פסול פחות מד' אמות ובצידו אויר פחות מג' כשר ואם מלאהו בסכך פסול נפסל, ונאמר שהסכך פסול הקל לא יהיה חמור יותר מהאויר, אמר להם רבה שלשיתו שד' אמות פסול **עמוד ב** שהוא שיעור הפוסל וא"כ שיעור שאינו שווה אינו מצטרף, אך לטעמם שהפסול הוא מצד ההפסק א"כ מה ההבדל בין סכך פסול לבדו, וסכך פסול ואויר, ואביי אמר

שגם לרבה בסוכה קטנה הפסול של אויר וסכך פסול הוא שווה, ויתירן לו רבה שזה לא בגלל שהשיעור שווה אלא שאין בזה שיעור סוכה. **שינונו** לענין טומאה שהשיעור לטמא בגד הוא כשיש בו לפחות ג' על ג', ובשק לפחות ד' על ד', ובעור ה' על ה', ובמפץ ו' על ו', ושנו על כך בברייתא שבגד ושק שק ועור עור ומפץ מצטרפים, ורואים שיש צירוף גם כשהשיעור שונה, ויש לומר שר"ש ביאר שלענין טומאת מושב שיעורם שווה, שבגד שיש בו טפח על טפח טמא, ור' ינאי ביאר שזה ראוי לעשות תלמי על מרדעת של חמור. **בסורא שנו** שזה מחלוקת רבה ותלמידי הישיבה, אך בנהרדעא שנו שרב ושמואל נחלקו בזה, שלשמואל סכך פסול פסול באמצע בד' טפחים ומהצד בד' אמות, ולרב גם באמצע הפסול הוא בד' אמות, ויש להוכיח ממה ששינונו לעיל בנתן נסר שיש בו ד' טפחים כשרה, ולרב זה מובן שהפסול באמצע הוא רק בד' אמות, ושמואל יבאר שהמשנה מדברת מהצד, אך יש ברייתא שב' סדינים מצטרפים וב' נסרים לא מצטרפים, ולר"מ נסרים כסדינים, ולפי הלישנא שלרב פוסל גם באמצע בד' אמות א"כ מצטרפים הכוונה לד' אמות, אך לפי הלישנא שרב פוסל באמצע בד' טפחים, א"כ כשיש בנסרים ד' הם פסולים בפני עצמם ללא צירוף, ופחות מד' לדעת רב הם כשרים ככל קנים, ויש לומר שיש בהם יותר מד' טפחים ומצטרפים הכוונה לפסול בד' אמות מהצד, אך ישנה ברייתא שאם סיכך בנסרים של ארז שהם ד' טפחים פסול לכו"ע, ופחות מד' לר"מ פסול ולר' יהודה כשר.